

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§. I. Quid doceat Jus Canonicum circa Verba in genere sumpta?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

doceat Canon circa Verborum interpretationem; si 2. spectentur modo, quæri potest, quæ Verba, quas Locutiones interpretetur Canon: Locutiones Verbis junguntur, tum quia Verbis componuntur, tum quia quædam in Canone exponuntur: Idcirco quæ de Verbis hic dicenda sunt in duos §. dividuntur.

Sed prius notandum, inter ea, quæ sub hoc Titulo collocabuntur, tantam connexionem esse cum illis, quæ circa Rescriptorum, Privilegiorum, Contractuum interpretationem suis locis colligentur, ut quæ hic deesse videbuntur, absque ulla temporis jacturâ, indictis locis, quæri, inveniri que possint.

Notandum quoque cum CONZALEZ in C. 6. de Donat. inter 11. 12. &c. Studium Verborum Juris, maximi momenti esse ad Sapientiam Juris comparandam; ea enim non tam in tacito intellectu naturæ, aut intentione Legislatoris, quàm in Verbis Legum continetur.

§. I.

Quid doceat Jus CANONICUM circa Verba in genere sumpta.

REGULA.

Non alia docet Jus Canonicum circa Verba in genere, quàm ista.

1. Verba interpretanda sunt, ut communiter intelliguntur. C. 7. de Sponsal.

2. Intelligentia Dictorum ex dicendis Causis sumenda est: Non res Sermoni, sed Sermo rei servit, C. 6. de Verb. Signif.

3. Sermonis interpretatio non ex verbo ad verbum, sed ex sensu ad sensum fieri debet; dum enim Verborum proprietas attenditur, Veritatis sensus amittitur. C. 8. eod. T.

4. Non Verba, sed Intentionem proferentis considerare debemus, cum non Intentio Verbis, sed Verba Intentioni debeant deservire. C. 15. de Verb. Sig. C. 41. de Appell.

5. Non obest varius modus dicendi, narrandique diversitas, ubi idem in substantia asseritur. C. 7. de Verb. Sig.

6. Pluralis Locutio non semper infert suas singulares partes, numerumque pluralem; sed quandoque de uno in communi & in genere exponi debet. C. 24. de Privil.

7. Verba, quibus Principis Beneficium exprimitur, sunt legitimè interpretanda, quantum patitur illorum communis acceptio, cui adhærendum. C. 16. de Verb. Sig. FAGN. in illud n. 41.

8. Pluralis Locutio duorum numero est contenta. C. 40. de Reg. Juris in VI.

9. In Obscuris inspiciendum quod est verisimilius, vel quod plerumque fieri consuevit. C. 45. ibid.

10. Verba eo sunt interpretanda modo, ut res magis valeant, quàm pereant. C. 1. de Fide Instrum. C. 25. de Verb. Sig.

11. In Ambitiosis stricta fieri debet interpretatio. C. 1. de Tit. Præb. in VI. C. 21. de Præb. in VI. C. 3. de Offic. Ordin. in VI.

12. In Dubiis benigna facienda est interpretatio; qualis quæ obscurè jurantis verba ita explicet, ut juramentum consonet cum Canonicis Institutis; qualis etiam quæ fit, ne ex Viri Prudentis verbis aliquid absurdi sequatur. C. 2. de Jurejur. C. 3. de Verb. Sig. in VI. §. & dato.

13. Natura termini restrictivi habet, quod sic excludat extranea, ut cuncta ad ipsum pertinentia includat. Clem. 1. de Verb. Signif. §. Cum autem.

14. Quod de uno (id est de unâ Generis parte) negatur, consequens intellectus patet, quod de quibusdam aliis conceditur. C. 4. Dist. XXV.

15. In connexis quod de uno dicitur necesse est; ut de altero intelligatur. C. 3. de Constitut.

16. Constitutionis Particularis Verba secundum Jus Commune interpretanda sunt, nisi aliundè pateat gratiam impertiri Constituentem voluisse; hinc cum constituitur, ut Episcopo solvatur tertia Pars eorum, quæ Ecclesiæ legantur, excipienda sunt ex iis Legatis quæ Jure Comuni excipiuntur.

17. Porro Regula dari potest, quod quoties in Regulis juris, hæc vox, *Fides*, adhibetur, de bonâ, vel malâ Conscientiâ intelligenda est, vel de Fidelitate; sed ut plurimum de Conscientiâ, rarissimè Fides hic sumitur pro Fidelitate R. 75. in VI. Unicum exemplum hujus rei continere videtur C. 31. de Verb. Sig.

§. II.

Quæ Verba, quasque Locutiones Jus CANONICUM interpretatur.

REGULA.

Non alia circa hunc §. leguntur in Jure Canonico, quàm ista.

1. Nomen *Sanctitas*, dabatur olim Episcopis ab ipsomet summò Pontifice. C. 52. C. 102. CAUS. II. QUÆST. III.

2. Idem de nomine, *Beatitudo*. Hinc Antiqui Canones, in quibus alterutrum Nomen datur iis, quibus Sermo dirigitur, non sunt capropter de Summo Pontifice interpretandi C. 102. *mox cit.*

3. De appellatione Clericorum, Presbyteri & Diaconi intelliguntur. C. 38. CAUS. II. QUÆST. I.

4. Nomen, *Pater*, Avos & Proavos comprehendit. C. 2. de Verb. Sig.

5. Decedens ubi natus est, habetur ut non natus. C. 3. de Verb. Sig.

6. *Antequàm, donec, Præcedentia*, non Subsequentia includunt. C. 4. eod. Tit.

7. *Primogenitus* dicitur, is qui primò nascitur, etsi alius post illum natus non sit. C. 5. eod. Tit.

8. *Præpositus* dicitur is, qui quamdam Prioratûs curam gerit supra alios: C. 9. eod. Tit.

9. Pronunciari potest Diffinitiva Sententia, his verbis: *Statuo, Præcipio*. Quod ita fiat sicut & istis: *Condemno: Absolvo*. C. 15. eod. Tit.

10. Hæc vox, *Vix*; non tam negat quid fieri, quàm difficulter fieri affirmat. C. 2. de Cognat. Spirit. in VI.

11. *Evidens, Notorium & Manifestum* sunt synonyma, idemque significant. C. 31. de Elect. in VI. C. 2. de Verb. Sig. in E. L.

12. Per *Negotia* generaliter sumpta, intelliguntur negotia Extrajudicialia & Judicialia. C. 5. de Procuratorib. in VI.

13. Quos Papa recipit in Filios speciales, non ideo eos ab Ordinario eximit. C. 1. de Verb. Sig. in E. L.

14. *Desertus*, locus est, qui nec penitus habitatus, nec cultus, vel ultrâ Hominum memoriam. *ibid.*

15. Statuentes non recipere Mandatarium Apostolicum, aliumve similem, *Conspiratores* dici possunt. C. 2. de Verb. Sig. in VI.

16. Per *Cellas* intelligi possunt loca secreta, & solitaria, quæ ab Hominum convictu separata, ad contemplantum, Deoque vacandum sunt deputata. C. 4. eod. Tit. & L.

17. Quando alicui indulgetur, ut suorum Clericorum Beneficia conferre possit, id de Clericis verè Domesticis, Familiaribus, Commensalibus intelligendum est. *Cap. ult. eod. T. & L.*

18. Nomen *Censuræ* Excommunicationem, Suspensionem, Interdictum comprehendit. C. 20. de Verb. Signif.

19. *Mani-*